

Contributors.ro – 15 noiembrie 2010

Brasov 1987. Inceputul sfarsitului

In 1987, regimul comunist din Romania se caracteriza printr-o politica economica aberanta, prin politici antisociale de infometare a populatiei, prin autarhie financiara, prin represiuni politienesti la nivelul intregii societati si printr-un cult al personalitatii fara egal in Europa aceluia deceniu. Universal detestat, evident cu exceptia nomenclaturii si a Securitatii, regimul bicefal reprezentat de Nicolae si Elena Ceausescu incerca sa puna in aplicare scenariul comunismului dinastic. Mezinul cuplului prezidential, Nicu Ceausescu, pe atunci prim-secretar al Comitetului Judetean PCR din Sibiu, era pregatit sa-i succeda tatalui sau in fruntea unei formatiuni care capatasese dimensiuni elefantiazice, dar care isi pierduse orice urma de demnitate institutionala. De la o zi la alta se anuntau masuri tot mai umilitoare pe linia scaderii nivelului de trai, a unei permanente curbe de sacrificiu. Documentele de partid evocau triumfalist Platforma Program din 1974, apoteoza promisiunilor demagogice ale PCR, spre disperarea romanilor care se confruntau cu aceasta degingolada universală. Venirea la puterea lui Mihail Gorbaciov in martie 1985 si reformele radicale cunoscute sub numele de glasnost si perestroika au catalizat miscari sociale in toate tarile Blocului Sovietic. In Romania, minerii din Valea Jiului organizasera in august 1977 o greva transformata intr-o actiune colectiva anticomunista. Tot in 1977, avusese loc actiunea lui Paul Goma pentru drepturile omului si se formase SLOMR (Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din Romania). Aceste initiative au fost insa reprimite fara mila din ordinul lui Ceausescu si al mamelucilor sai din Comitetul Politic Executiv. Un regim care se pretindea al clasei muncitoare nu a ezitat sa recurga la represalii impotriva rezistentei anticomuniste a muncitorilor romani. Fatada propagandistica era contrazisa flagrant de realitatea terorista.

La mijlocul anilor 80, inasprirea politicii economice dezastruoase si starea generala de nemulțumire au creat o situatie revolutionara in Romania. O gluma din epoca spunea ca, iritat fiind de pasivitatea revolutionara a romanilor, dictatorul Ceausescu si-a propus sa remedieze aceasta carenta. Intr-adevar, toate deciziile luate in acei ani dovedeau orbire politica si sadism social. In aceste conditii a avut loc pe 15 noiembrie 1987 revolta muncitoreasca de la Brasov. Imi amintesc perfect stirile agentiilor de presa din acele zile legate de prezenta a mii de oameni pe strazile orasului de la poalele Tampei, de asaltul asupra cladirii Comitetului Judetean, de arderea portretelor lui Ceausescu. Strazile erau evident populate nu doar de adversarii regimului, dar si de cozile de topor ale acestuia, securistii in civil care ii fotografiau pe demonstranti asteptand clipa vendetei. Aceasta avea sa vina foarte curand, liderii miscarii anticomuniste au fost arestati, judecati si condamnati sub acuzatii contrafacute. Unul dintre ei, Mircea Sevaciuc, a scris o carte pe aceasta tema (am fost onorat sa o prefatez). Pe 30 decembrie 1987, cotidianul *New York Times* a publicat articolul meu intitulat „Tremors in Romania” in care afirmam ca revolta de la Brasov a marcat in chip ireversibil inceputul sfarsitului dictaturii comuniste. In aceeasi zi, la Bucuresti, Elena Ceausescu rostea discursul aniversar la patru decenii de la proclamarea fraudei istorice si semantice numita Republica Populara Romana.

Informatiile despre revolta si represiunea de la Brasov au ajuns la cunostinta presei occidentale in primul rand gratie scriitorului disident Vasile Gogea. Posturile de radio occidentale care transmiteau catre Romania au informat prompt despre aceste evenimente. In loc sa traga invatamintele necesare din ceea ce se intamplase, in loc sa renunte la politica draconica de pauperizare generala, regimul Ceausescu si-a continuat strategia antinationala. „Cel mai iubit fiu al poporului” era de fapt cel mai urat personaj din tara. Procesiunile recente de „canonizare” a lui Adrian Paunescu nu trebuie sa oculteze catastrofalul situatie sociala, economica si psihologicadin acea perioada. Revolutia din decembrie 1989 a fost rezultatul unei miscari sociale spontane, nu a unui complot nomenklaturist. Evident, o asemenea conspiratie s-a produs, insa nu pentru a sustine revolutia ci pentru a o confisca si a o deturna. Memoria revoltei din noiembrie 1987 a fost salvata de Asociatia 15 Noiembrie, parte a unei societati civile care refuza sa fie ingenucheata. Raportul Final al Comisiei Prezidentiale de Analiza a Dictaturii Comuniste din Romania examineaza dinamica acestei miscari, semnificatia interna si internationala ca parte a valului revolutionar care a dus la prabusirea regimurilor comuniste de-a lungul aceluia *annus mirabilis* care a fost 1989.

<http://www.contributors.ro/politica-doctrine/brasov-1987-inceputul-sfarsitului/>